

Identification des noms de lieux dans les tables de la C.R.H. -
Identificatie van de plaatsnamen in de tafels van de K.C.G.

Léon Ernest Halkin

Citer ce document / Cite this document :

Halkin Léon Ernest. Identification des noms de lieux dans les tables de la C.R.H. - Identificatie van de plaatsnamen in de tafels van de K.C.G.. In: Bulletin de la Commission royale d'histoire. Académie royale de Belgique. Tome 146, 1980. pp. 20-23;

https://www.persee.fr/doc/bcrh_0001-415x_1980_num_146_1_3387

Fichier pdf généré le 03/05/2018

IDENTIFICATION DES NOMS DE LIEUX DANS LES TABLES DE LA C.R.H.

Rapport de L.-E. HALKIN

La Commission a précédemment approuvé les principes suivants au sujet de l'identification, dans les tables de ses publications, des noms de lieux situés en Belgique.

Premièrement, la Commission maintient sa règle essentielle. Dans les tables, les noms de communes sont suivis de la double précision de la province et du canton. Les noms de dépendances sont suivis du nom de la commune correspondante.

Secondement, les récentes fusions de communes compliquent notre tâche et celle de nos collaborateurs. En effet, les 2.600 communes de jadis sont réduites à 600, en chiffres ronds. Cette opération nous donne 2.000 nouvelles sections ou dépendances d'un type particulier. Les communes agrandies par les fusions sont forcément plus vastes que les anciennes communes. Les dépendances y sont plus nombreuses ; certaines sont très éloignées les unes des autres et même parfois assez éloignées du centre communal. En outre, quelques dépendances ont donné leur nom à des communes nouvelles, tandis que d'autres communes nouvelles ont adopté des noms inconnus à la géographie historique. D'une part, il n'est pas possible de citer les noms de lieux par référence à la seule commune actuelle. D'autre part, on ne peut ignorer les fusions et se contenter des anciennes coordonnées administratives. Il paraît expédient de préciser la situation des dépendances à la fois par référence aux communes déchues et aux communes actuelles. Pour que ces précisions n'occupent pas une place

IDENTIFICATIE VAN DE PLAATSNAMEN
IN DE TAFELS VAN DE K.C.G.

Verslag door L.-E. HALKIN

De Commissie heeft vroeger volgende grondregels goedgekeurd in verband met de identificatie, in de tafels van haar uitgaven, van de Belgische plaatsnamen.

In de eerste plaats behoudt de Commissie haar essentieel voorschrift. In de tafels worden de gemeentenamen gevolgd door de dubbele aanduiding van provincie en kanton. De namen van de afhankelijkheden worden gevolgd door de naam van de overeenstemmende gemeente.

In de tweede plaats wordt onze taak en die van onze medewerkers bemoeilijkt door de recente samenvoegingen van gemeenten. In ronde getallen zijn de 2.600 vroegere gemeenten inderdaad teruggebracht tot 600. Deze verrichting geeft 2.000 nieuwe secties of afhankelijkheden van een bijzonder type. De door de fusies vergrote gemeenten zijn noodzakelijkerwijs uitgestrekter dan de vroegere gemeenten. De afhankelijkheden zijn er talrijker; sommige zijn zeer ver verwijderd van elkander en soms zelfs tamelijk ver afgelegcn van het centrum van de gemeente. Daarenboven hebben enkele afhankelijkheden hun naam gegeven aan nieuwe gemeenten, terwijl andere nieuwe gemeenten in de historische geografie onbekende namen hebben aangenomen. Enerzijds is het onmogelijk de plaatsnamen te citeren enkel met verwijzing naar de huidige gemeente. Anderzijds kan men nu de fusies niet voorbijgaan en genoeg nemen met de oude bestuurlijke gegevens. Het lijkt aangewezen de ligging van de afhankelijkheden te bepalen door verwijzing naar de oude en de nieuwe gemeenten.

excessive, il sera fait usage de signes conventionnels distincts pour les communes déchues et pour les nouvelles communes.

Depuis cette prise de position de la Commission, M. Halkin a cherché un instrument de travail adéquat. Le *Dictionnaire des communes belges* de Houet, dans sa dernière édition, date de 1968, alors que les fusions les plus importantes et les plus nombreuses datent de 1976. Après diverses démarches, la Maison Bruylant a accepté de publier une nouvelle édition du *Dictionnaire*, conforme aux vœux de la C.R.H.

Pour en faire un instrument de travail plus utile encore, il est envisagé d'ajouter à chaque notice de commune le nom de la principauté et du diocèse d'Ancien Régime auxquels appartenait le territoire de cette commune en 1789.

M. Wyffels présente le cas des anciennes communes aujourd'hui divisées entre plusieurs communes. Dans ce cas, dit M. Halkin, le *Dictionnaire* redistribuera les dépendances en fonction des limites nouvelles, avec l'indication de leur appartenance antérieure.

Les membres de la Commission se rallient à ces suggestions. Ils souhaitent la prochaine publication du *Dictionnaire* annoncé et reportent à ce moment l'application des dispositions pratiques à suivre dans la rédaction des tables.

Opdat deze aanduidingen geen overdreven plaatsruimte zouden innemen zal worden gebruik gemaakt van verschillende conventionele tekens voor de vroegere en voor de nieuwe gemeenten.

Sedert deze stellingname van de Commissie heeft de H. Halkin naar een adekwaat werkmiddel gezocht. De laatste uitgave van het *Dictionnaire des communes belges* van Houet dagtekent van 1968, terwijl de belangrijkste en talrijkste fusies gebeurden in 1976. Na verschillende pogingen heeft het Huis Bruylant aangenomen een nieuwe uitgave van dat woordenboek voor te bereiden in overeenstemming met de wensen van de K.C.G.

Om er een nog nuttiger werkinstrument van te maken wordt overwogen aan iedere notitie over een gemeente de naam van het vorstendom en het bisdom eraan toe te voegen, waaronder het grondgebied van die gemeente vóór 1789 ressorteerde.

De H. Wyffels vraagt aandacht voor het geval van de oude gemeenten die thans over verschillende gemeenten zijn verdeeld. In dergelijk geval, zegt de H. Halkin, zal het woordenboek de afhankelijkheden verdelen volgens de nieuwe grenzen, met vermelding van hun vroegere afhankelijkheid.

De leden van de Commissie sluiten zich bij die suggestie aan. Zij wensen een vlug verschijnen van het aangekondigd woordenboek en stellen tot op dat ogenblik de toepassing uit van de praktische richtlijnen voor het opstellen der tafels.